

Kansliavdelningen

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Tfn: 08-508 25 016

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2005-02-28

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2005-03-15
DNR 106-38/2005

Till
Socialtjänstnämnden

**Nytt nationellt kunskapscentrum - ombildning av RKC (SOU
2004:117)**

Remiss av betänkande av utredning om ombildning av Rikskvinnocentrum
(1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Förvaltningen tillstyrker förslaget att ombilda nuvarande Rikskvinnocentrum (RKC) till ett nationellt centrum. Mäns våld mot kvinnor har länge varit en uppmärksammas fråga som engagerar många delar av samhället. Förvaltningen instämmer i utredningens bedömning att det behövs en instans där de olika aspekterna på mäns våld mot kvinnor förs samman och där man uteslutande ägnar sig åt detta problemområde.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande överlämnat betänkandet Nytt nationellt kunskapscentrum, ombildning av RKC (SOU 2004:117) från utredningen om ombildning av Rikskvinnocentrum. Remisstiden går ut den 10 mars 2005 men har förlängts till den 15 mars 2005. Sammanfattning av betänkandet biläggs tjänsteutlåtandet. Betänkandet kan i sin helhet hämtas på Internet, www.regeringen.se.

Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret.

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom kansliavdelningen i samarbete med Pre-cens och Kriscentrum för kvinnor inom individorienterade verksamheter.

Utredningen i sammanfattning

Regeringen beslutade den 19 februari 2004 att en särskild utredare skulle få i uppdrag att utreda och föreslå formerna för ombildning av Rikskvinnocentrum i Uppsala, som bildades 1993, till ett nationellt centrum.

Mäns våld mot kvinnor är vanligt förekommande i Sverige. Var tionde kvinna har blivit utsatt för våld av sin nuvarande partner. En rad åtgärder har vidtagits för att motverka mäns våld mot kvinnor. Det saknas dock en instans där de olika aspekterna på mäns våld mot kvinnor förs samman och där man uteslutande ägnar sig åt detta problemområde.

Enligt utredningens förslag ska ett nytt nationellt centrum vara en permanent statlig verksamhet och ett kunskaps- och resurscenter om mäns våld mot kvinnor i samkönade relationer. Det övergripande målet ska vara att motverka våld mot kvinnor och verka för att våldsutsatta kvinnor får ett adekvat bemötande och stöd. Centrumet ska uppmärksamma kvinnor som misshandlats och våldtagits, barn som bevittnar våld och män som misshandlar och våldtar.

Centrumet föreslås få följande ansvarsområden:

- Klinisk verksamhet
- Utbildningsverksamhet
- Forskning (insamling och spridning)
- Information och samordning.

Utredaren föreslår även att en nationell kristelefon ska inrättas vid det nationella centrumet. Den ska vända sig till alla kvinnor och deras närstående som behöver råd, stöd och hjälp i frågor som rör våld mot kvinnor, inklusive sexuellt våld samt hot om våld.

Utredningens förslag antas leda till en ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Mäns våld mot kvinnor handlar om en brist på jämställdhet mellan könen.

Våldet är ett exempel på obalansen i maktförhållandet mellan kvinnor och män. Förslagen antas vidare påverka brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet på så sätt att mäns våld mot kvinnor på sikt minskar.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen tillstyrker förslaget att ombilda nuvarande Rikskvinnocentrum (RKC) till ett nationellt centrum. Mäns våld mot kvinnor har länge varit en uppmärksammas fråga som engagerar många delar av samhället. Förvaltningen instämmer i utredningens bedömning att det behövs en instans där de olika aspekterna på mäns våld mot kvinnor förs samman och där man uteslutande ägnar sig åt detta problemområde.

Det finns ett stort utbildningsbehov inom socialförvaltningar, skolan, omsorgsyrken och polisväsendet om mäns våld mot kvinnor. Högskolor och universitet behöver inrätta en obligatorisk kurs inom detta område i ett antal utbildningar t.ex. för psykologer, läkare, socionomer, förskollärare, poliser m.fl. Utredarens förslag att RKC bör få ett fortbildningsuppdrag bl.a. för lärare i relevanta universitetsutbildningar är därför välkommet.

Inom rättsväsendet, särskilt inom juristutbildningen, behövs också en grundutbildning om mäns våld mot kvinnor och om våldets konsekvenser i nära relationer. I detta syfte bör RKC/Akademiska sjukhuset och Uppsala universitet ha goda möjligheter att framdeles bedriva och utveckla utbildningar för juridikstudenter samt för redan utbildade jurister.

Förvaltningen vill påtala vikten av att RKC i det tvärvetenskapliga samarbetet med universitet i Uppsala och även med andra universitet samt i internationellt samarbete tar del av forskning i och utveckling av metoder att stödja och hjälpa äldre våldsutsatta kvinnor och psykiskt funktionshindrade våldsutsatta kvinnor samt våldsutsatta kvinnor som själva har missbruksproblem. Inom RKC:s forskningsområde bör också de psykiska skador uppmärksammas som det hederrelaterade våldet orsakar i unga flickors och kvinnors liv samt bör man följa den internationella utvecklingen inom detta område.

I utredningen anges att barn som bevittnar våld ska uppmärksammas. Enligt socialtjänstlagen har kommunerna ett stort ansvar för alla barn och speciellt när barn far illa, blir brottsoffer eller själva blir våldsutsatta. Våld mot kvinnor innebär ofta även våld mot barn eller att de bevittnar våld. Det bör därför finnas ett barnperspektiv i föreslagna uppdragen inom samtliga fyra ansvarsområdena.

Förvaltningen tillstyrker förslaget att en nationell kristelefon inrättas vid det nationella centrumet. Den kan fylla ett stort informationsbehov och ge vägledning vart man lokalt kan få hjälp men även ge stöd i den akuta situationen. Förvaltningen vill dock framhålla att uppgiften att ge stöd till våldsutsatta kvinnor i första hand är en kommunal uppgift. Av stor vikt är att en nationell kristelefon bemannas med personer som förutom adekvat kompetens inom

verksamhetsområdet även har bred språklig kompetens. Bland de kvinnor som är våldsutsatta eller hotade finns många kvinnor med invandrarbakgrund och bristfälliga kunskaper i svenska som behöver få prata med någon på det egna språket.

Bilaga

Sammanfattning och författningsförslag av betänkandet Nytt nationellt kunskapscentrum, ombildning av RKC (SOU 2004:117)